

**BISDOM
ROTTERDAM**

Homilie bisschop Van den Hende

**Eucharistieviering Stille Omgang, Obrechtkerk (Kerk van Onze-Lieve-Vrouw van de Allerheiligste Rozenkrans), Amsterdam
21 maart 2026**

Deuteronomium 8, 2-3.14b-16a

1 Korintiërs 10, 16-17

Johannes 6, 51-58

Broeders en zusters in Christus, Misschien heeft u er nog nooit zo naar gekeken. Maar als ik door mijn bisdom reis, per auto of per trein, en ik zie al die torens van katholieke kerken in het landschap -vaak zijn ze op het platteland beter te zien, maar ook in de steden rijzen de kerktorens wel boven de huizen uit- dan denk ik vrijwel meteen: in de buurt van al die torens is de Heer aanwezig in het Heilig Sacrament. In de hele provincie, en dat is niet anders in het bisdom Haarlem-Amsterdam, zijn er plaatsen waar de Heer in het Sacrament aanwezig is. Het is belangrijk dat wij dat beseffen, want dat maakt onze kerkgebouwen tot een bewoonde plaats, en nota bene bewoond door de Heer zelf.

Het Heilig Sacrament brengt ons dicht bij de Heer. Of anders gezegd: in het Heilig Sacrament van zijn Lichaam en Bloed komt Jezus heel dichtbij ons. Het was aan de vooravond van Jezus' kruisdood en verrijzenis dat Hij met zijn leerlingen samen was en maaltijd hield. En Hij zei, in het getuigenis van Paulus -het oudste getuigenis dat wij kennen in het Nieuwe Testament, in de brief aan de Korintiërs (11, 23-25) waaruit wij ook vandaag gelezen hebben- dat Jezus brood nam en zei: "Dit is mijn Lichaam." En dat Hij de beker nam en zei: "Dit is mijn Bloed. Doet dit tot mijn gedachtenis."

Het is de Heer zelf die dicht bij de mensheid wil zijn, want zozeer heeft God de wereld liefgehad dat Hij zijn enige Zoon gegeven heeft (Johannes 3, 16). Hij is op aarde gekomen en heeft rondgetrokken, en vele mensen laten delen in de liefde van God door zijn vele tekenen die Hij deed, door de genezingen die Hij verrichtte, de mensen die Hij deed opstaan, en de vergeving die Hij schonk, vergeving van zonden. Zo dichtbij was de Heer in ons midden.

Je zou denken: dat grijpen mensen met beide handen aan. Als je ziet hoe groot de liefde van Christus is, als je in het gelaat van Christus de liefde van de Vader kunt zien en bespeuren. Maar we weten dat veel mensen de Heer niet in hun hart sloten. Of ze bleven op een afstand staan om te zien wat het zou worden. Of ze beraamden zelfs plannen om Hem uit de weg te ruimen, te doden.

Op de vooravond van zijn lijden en dood haalt Jezus zijn leerlingen bij elkaar en zegt Hij: "Dit is mijn Lichaam, dit is mijn Bloed."

Als de Heer sterft aan het kruis dan voelen de leerlingen heel intens dat Hij als het ware de wereld wordt uitgeduwd, dat Hij op afstand wordt geplaatst. En terwijl Hij aan het kruis te sterven hangt, zijn er zelfs mensen die Hem belachelijk maken: "Kom dan van het kruis af en red uzelf (cf. Matteus 27, 39-42)." Maar Jezus blijft trouw aan de liefde van zijn hart. En Hij zegt: "Vader, vergeef hun, want zij weten niet wat zij doen" (Lucas 23, 34).

De leerlingen die steeds in de Heer hadden geloofd, maar zich toch hadden verstopt uit angst (cf. Johannes 20, 19), voelden hun verraad als een grote schuld, als een grote schaamte, als een werkelijk tekortschieten in geloof en liefde. Want de liefde van Christus bleef onbeantwoord (cf. Matteus 26, 69-75; cf. Johannes 21, 17).

Broeders en zusters, in deze tijd van voorbereiding op Pasen komen al deze momenten uit het leven van onze Heer terug. Maar wij mogen daar in het licht van Pasen aan toevoegen dat Jezus niet in het graf is gebleven, want Hij is opgestaan uit de dood en Hij leeft. De leerlingen mochten Hem ontmoeten, en in zijn handen en voeten zagen zij de wonden van het kruis. En mochten zij nog twifelen of verbaasd zijn, zij wisten: Hij is het (cf. Johannes 20, 19-28).

En daarna, toen de Heilige Geest over de leerlingen was gekomen, waren zij bereid en in staat om te getuigen van de Heer (Handelingen 2). Zoals ook Paulus zegt: wij verkondigen de gekruisigde Heer. Niet alleen de overwinnaar uit de dood, maar Degene die voor ons geleden heeft, die uit liefde voor ons zichzelf heeft gegeven (1 Korintiërs 1, 23-25).

Broeders en zusters, vandaag mogen wij heel bijzonder met de liefde van Christus verbonden zijn. Na Jezus' kruisdood en verrijzenis hebben de leerlingen en heel de Kerk het grote geschenk van de eucharistie bewaard. De Heer heeft gezegd: "Doet dit tot mijn gedachtenis." En dat is niet een terugdenken alleen. Het is op de eerste plaats geloven dat de Heer in dit Sacrament dichtbij ons is.

Het is het Lichaam van de Heer dat wij onder de gedaante van brood ontvangen. Het is het Bloed van onze Heer dat wij onder de gedaante van wijn ontvangen. Jezus zegt het immers zelf: "Dit is mijn Lichaam, dit is mijn Bloed."

Veel christenen geloven het woord van de Heer als Hij zegt: "Ik ben de Goede Herder, die zijn leven geeft voor zijn schapen" (Johannes 10, 11). Inderdaad, zeggen zij, Hij is de Goede Herder. Hij zegt: "Ik ben de Verrijzenis en het Leven" (Johannes 11, 25). En inderdaad zeggen veel christenen: Hij is opgestaan uit de dood en Hij is de weg naar het eeuwig leven bij de Vader. Maar als de Heer zegt: "Dit is mijn Lichaam, dit is mijn Bloed", dan zien we toch aarzeling en verdeeldheid in de christenheid.

Als Katholieke Kerk hebben wij altijd vastgehouden aan de belofte dat Jezus in het sacrament van de eucharistie, wanneer Hij zegt "dit is mijn Lichaam en dit is mijn Bloed", werkelijk bij ons is (cf ook Matteus 28, 20). Met zijn goddelijkheid, met zijn menselijkheid, met al zijn liefde en genade.

De Heer is dichtbij ons in het sacrament. En als wij de eucharistie hebben gevierd, wordt het sacrament bewaard in het tabernakel en er brandt een lampje bij om te laten zien: hier is de Heer. En wij mogen knielen en eerbied hebben voor de Heer. In al die kerken waarvan de torens naar de hemel wijzen, is de Heer het allerbelangrijkst.

De Heer is net zo dicht bij ons in deze eucharistie als bij de leerlingen van het eerste uur, vlak voor zijn dood en verrijzenis. De Heer is net zo dicht bij ons als bij de eerste leerlingen die door schade en schande wijs moesten worden en het geloof ontvingen.

Door de eeuwen heen hebben grote heiligen steeds het sacrament van de eucharistie als de bron en het hoogtepunt van hun leven aanvaard. Er waren heiligen die zeiden: zonder de Heer en zijn aanwezigheid kan ik mijn roeping niet vervullen.

Ik denk aan de Belgische pater Damiaan (1840-1889), een missionaris van de paters Heilige Harten, die te midden van mensen die verminkt waren door melaatsheid ging leven om hen te verzorgen. Op een eiland ver weg, want de ziekte was besmettelijk en je kon nooit

weten. Die gezonde pater Damiaan stak de zee over en ging bij hen wonen. Hij schrijft in zijn brieven dat het soms afschuwelijk was. Al dat rottende vlees, al die kermende mensen die ook nog eens elkaar te lijf gingen om medicijnen en brood als de één sterker was dan de ander. Maar hij getuigt: wanneer ik de mis heb opgedragen en naar de mensen toe ga, voel ik de aanwezigheid van de Heer in het Sacrament in het tabernakel, en alleen zo was ik in staat om al die mensen die ziek waren tot hun dood te begeleiden.

Ik denk aan Moeder Teresa (1910-1997), die in Calcutta en later met haar medezusters op vele plaatsen in de wereld de armen en kleinen bezocht en zelfs van de straat opraapte om ze in woord en daad van de liefde van Christus te laten proeven. Ook zij kende veel momenten van twijfel en ook wel van dorheid, maar zij getuigt meer dan eens: als ik in de mis ben en wanneer ik bij het Heilig Sacrament bid waarin de Heer aanwezig is, ontvang ik de kracht om mijn missie voort te zetten en dan wordt mijn dorre hart opnieuw vol vreugde en vuur.

Ik denk aan de heilige pastoor van Ars, Johannes Vianney (1786-1859). Hij kon niet zo goed leren en maar weinig mensen hadden in eerste instantie waardering voor hem. Hij werd benoemd in een klein dorpje. Hij kwam op een plek waar mensen het geloof hadden losgelaten. Waar de kerk leeg was, nog leger dan in onze tijd. En daar begon hij met de eucharistie te vieren. En hij bewaarde het Heilig Sacrament in het tabernakel en knielde er elke dag enkele uren neer. En die eenvoudige pastoor van Ars zei: "De Heer is in het sacrament dichtbij mij." En als hij de aanbidding verrichtte zei hij: "De Heer kijkt naar mij en ik kijk naar Hem."

Broeders en zusters, het is een groot geschenk dat de Heer aan zijn Kerk gegeven heeft: dat Hij in dit sacrament van zijn Lichaam en Bloed werkelijk in ons midden is. Al kunnen wij Hem niet zien, wij zien Hem met de ogen van het geloof. We kunnen Hem niet proeven, we weten dat Hij ons gegeven wordt in dit sacrament (cf. hymne Tantum Ergo: "praestet fides supplementum sensuum defectui"). Hij is dichtbij ons, dichtbij mensen in nood.

Zo was er een man in Amsterdam (1345) die ziek was en thuis het Heilig Sacrament mocht ontvangen. Maar toen hij de hostie had ontvangen en moest overgeven, heeft men uit eerbied voor het sacrament het braaksel waarin de hostie zat in het vuur gegooid om het te verbranden. En wat gebeurde er? De hostie zweefde ongeschonden boven het vuur. En toen men met eerbied de hostie terugbracht naar de Kerk, kwam de hostie zelf opnieuw bij de zieke thuis.

Het is de Heer zelf die in het sacrament aanwezig is. Het is de Heer zelf die zich geeft als voedsel voor onderweg (cf. sequentia Lauda Sion Salvatorem: "factus cibus viatorum").

Uiteindelijk is het Mirakel van Amsterdam, tot een belangrijke gebeurtenis geworden, die wij tot op de dag van vandaag in ere houden. Misschien niet met veel toeters en bellen als wij door de stad trekken, maar in een stille omgang. Immers, de Heer is veel meer geïnteresseerd in de innerlijke gezindheid van ons hart.

Is ons hart ook een tabernakel waar Hij kan wonen? Is ook ons binnenste een plaats waar Hij met zijn liefde aanwezig mag zijn zoals in de harten van de pastoor van Ars, Moeder Teresa en pater Damiaan. Kunnen wij ons hart aanbieden vandaag, als wij deze eucharistie vieren? Kunnen wij ons hart aanbieden als plaats waar de Heer met zijn liefde mag wonen (cf. Johannes 14, 23; Apokalyps 3, 20)?

Misschien denken wij: wie ben ik om te zeggen dat de Heer niet in mij mag wonen? Hij is toch veel machtiger dan ik, en zijn belofte is veel groter dan mijn wil. Maar de Heer trapt nooit de deur van ons hart in. Hij vraagt in vrijheid om ons geloof. Hij vraagt in vrijheid en met geduld om onze bekering.

Als wij vandaag de eucharistie ontvangen, is het goed om te bedenken dat het geschenk van God niet door ons verdiend is, maar dat het een geschenk is van de Heer uit liefde voor ons.

En als wij straks de tocht lopen, wat zou het goed zijn dat wij niet alleen denken aan die zieke man die het bijzondere mirakel mocht meemaken in de Kalverstraat, maar dat wij ook in ons hart bidden: Heer, kom in mijn hart en vernieuw mijn hart (cf. Matteus 8, 8a). Zet alle twijfel opzij. Laat alle sporen van zonden en van traagheid verdwijnen. En laat mijn hart worden als nieuw, als een kamer die in het voorjaar de ramen openzet en eens goed geboend en geverfd wordt. Wij hebben het sacrament van boete en verzoening als wij onze tocht en onze voornemens willen versterken met het sacrament van Gods vergeving.

Tegelijkertijd denk ik: wat missen veel mensen toch dit geschenk van de Heer. Wat missen veel mensen toch die openheid van het hart om werkelijk de eucharistie te vieren en de Heer te leren kennen. Mogen wij bidden, met het thema de Stille Omgang van dit jaar, dat de eucharistie veel mensen mag bereiken. En dat wij misschien, als ambassadeurs van de Heer, ook anderen uitnodigen om in de Kerk te komen en de Heer te leren kennen. Ik weet zeker dat mensen met de Heer in gesprek gaan, omdat Hij in hun hart de juiste woorden weet te vinden en hen kan omvormen in zijn liefde.

Broeders en zusters, torens markeren veel plaatsen waar de eucharistie wordt bewaard. Maar wij, als levende stenen van de Kerk, zouden ook markeringen kunnen zijn waarin de Heer leeft. Vanuit de eucharistie worden wij opgebouwd, mogen wij de levende Heer ontvangen. Moge alles wat in ons leven aan dood en sterven herinnert, worden weggenomen door de liefde van Christus.

Wat zou het goed zijn als wij, net als de eerste leerlingen, werkelijk monumenten van het paasfeest worden. Niet om te pronken, maar om uit te nodigen. Niet om middelpunt te zijn, maar om te verwijzen naar de Heer.

Moge de eucharistie, dit grote geschenk, ons nederig maken, maar tegelijkertijd ook vol vuur, opdat de Kerk ook in onze tijd opnieuw haar vleugels kan uitslaan en vele mensen door de kracht van de eucharistie mag insluiten in haar gemeenschap, tot heil van velen en tot eer van God. Amen.